

N:o 49.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående upplåtelse till landtförsvaret af ett till indragna furirbostället Mjölby n:o 15 Södergården hörande område; gifven Stockholms slott den 10 februari 1899.

Under åberopande af hvad bilagda utdrag af protokollet öfver landtförsvarsärenden för denna dag innehåller, vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgifva,

att för anläggande af ett trängförråd i II arméfördelningen må från indragna furirbostället Mjölby n:o 15 Södergården till landtförsvaret öfverlåtas ett å en i statsrådsprotokollet omförmält kartercoquis med B₁ betecknad område att tillträdas den 14 mars 1900 med rätt för arrendatorn af bostället att derefter under den aftalade arrendetiden njuta ett årligt afdrag å arrendet af 300 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas, och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse väl bevågen.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

G U S T A F.

Axel Rappe.

*Utdrag af protokollet öfver landtförsvarsärenden, hållet inför
Hans Kongl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å
Stockholms slott den 10 Februari 1899.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve DOUGLAS,
Statsråden: herr friherre ÅKERHJELM,
 WIKBLAD,
 friherre RAPPE,
 ANERSTEDT,
 VON KRUSENSTJERNA,
 grefve WACHTMEISTER,
 CLAËSON och
 DYRSSEN.

Efter gemensam beredning med statsrådet och chefen för finansdepartementet anmälde statsrådet och chefen för landtförsvarsdepartementet chefens för II arméfördelningen underdåniga skrifvelse den 17 april 1897 angående beredande af plats för ett trängförråd i II arméfördelningen jemte vederbörande myndigheters deröfver afgifna underdåniga utlåtanden, och anförde statsrådet och chefen för landtförsvarsdepartementet dervid följande:

I statsverkspropositionen till innevarande års Riksdag har Kongl. Maj:t under fjerde hufvudtiteln p. [30.] af Riksdagen äskat anslag till anlägg-

gande af trängförråd i, bland andra, II arméfördelningen, och tillät jag mig i mitt underdåniga yttrande till statsrådsprotokollet den 13 nästlidne januari rörande detta ärende nämna, att detta trängförråd vore afsedt att anläggas vid Mjölby jernvägsstation å ett område, tillhörande ett till statsverket indraget militieboställe och att framställning om detta områdes upplåtande till landtförsvaret i sinom tid borde göras hos Riksdagen. Det är till denna framställning jag nu anhåller att få återkomma.

Sedan fråga blifvit väckt om anläggande af ifrågavarande trängförråd, har genom verkställda undersökningar blifvit utredt, att en synnerligen lämplig plats för trängförrådet skulle kunna erhållas strax söder om Mjölby jernvägsstation. Det område, som för trängförrådet skulle behöfva tagas i anspråk, utgöres af *dels* en del af det till statsverket indragna furirbostället Mjölby n:o 15 Södergården, *dels ock* derintill gränsande i enskild ego befintlig mark.

Enligt hvad domänstyrelsen i afgifvet utlåtande meddelat, är bostället af domänstyrelsen utarrenderadt på 20 år från den 14 mars 1894 mot ett årligt arrende af 640 kronor med skyldighet för arrendatorn att, der sådant för allmännyttigt ändamål å kronans vägnar fordras, afstå egendomen tillhörig mark mot åtnjutande af minskning i arrendefgiften, motsvarande den förlust, honom tillskyndas. Enligt karta och beskrifning, upprättade vid laga skifte 1828, omfattar bostället en areal af 35 tunnland $7 \frac{5}{8}$ kappland; af denna areal, hvari ingår den sedermera för östra stambanan expropierade mark, utgöres återstoden af 10 hektar 44,2 ar tomter och åker samt 30,5 ar äng och i öfrigt af skoglöst hagbete.

I sin underdåniga skrifvelse den 17 april 1897 har *chefen för II arméfördelningen* meddelat, att af detta boställe skulle för trängförrådet behöfva tagas i anspråk ett område, som å en skrifvelsen bifogad karteroquis betecknades med B₁ och innehölle i areal omkring 8,5 hektar eller 17 tunnland, hvaraf hälften bestode af högt liggande åkerjord och återstoden af lågländ ängsmark. Arrendatorn hade förklarar sig villig att till kronan afstå nyttjanderätten till området mot en årlig ersättning af 300 kronor jemte lösen för en å området belägen bostadsbyggnad med uthus, hvilken arméfördelningschefen ansåg väl lämpa sig för in-quartering af personalen vid trängförrådet, och under vilkor för öfrigt, att erforderlig utfartsväg lemnades för återstående delen af egendomen, och att på jorden hvilande onera fördelades emellan kronan och arrendatorn efter värdet af de delar af egendomen, hvar och en komme att innehafva.

Af mark i enskild ego behöfdes för trängförrådet och för beredande af nödig utfartsväg, enligt hvad arméfördelningschefen vidare anfört, ett emellan nyssnämnda område och Mjölby jernvägsstation beläget mindre område, tillhörande en från $\frac{1}{4}$ mantal kronoskatte Klostergården afsöndrad lägenhet, Klosterjorden, å en skrifvelsen bifogad karta betecknad med B, C—C och D. Det vore af vigt, att detta område förvärfvades, på det att trängförrådet komme i omedelbar förbindelse med jernvägsstationen, och vore detta område för öfrigt afsedt till plats för det militärbageri, om hvars anläggande arméfördelningschefen i annat ärende gjort framställning hos Kongl. Maj:t och till hvilket anslag jemväl äskats i statsverkspropositionen till innevarande års Riksdag under fjerde hufvudtiteln p. [33.]. Egaren af detta område hade förbundet sig att till kronan försälja delarne B och D, omkring 0,2 hektar eller 0,4 tunnland, mot en köpeskilling af 1,100 kronor och att i sammanhang härmed kostnadsfritt upplåta området C—C till utfartsväg under förbehåll, att ett jernvägsstationen tillhörigt område A jemväl för samma ändamål upplåtes; och hade jernvägsstyrelsen förklarat sig villig afstå sistnämnda område mot erhållande i dess ställe af det ungefär lika stora området B.

Arméförvaltningen å intendents- och civila departementen har i afgifvet underdånigt utlåtande förmält sig icke hafva något att erinra mot arméfördelningschefens ofvanberörda framställning samt föreslagit, att deraf föranledda kostnader måtte bestridas af fjerde hufvudtitelns allmänna besparingar.

T. f. domänintendenten i länet har i infordradt yttrande förklarat sig anse den af arrendatorn af bostället fordrade ersättningen för området B₁, hvilket vore väl häfdadt, icke vara för hög; hvarjemte *Kongl. Maj:ts Befallningshafvande* förmält sig icke hafva något att erinra mot bifall till arméfördelningschefens framställning.

Domänstyrelsen, hvars utlåtande, såsom ofvan nämnts, jemväl inhemtats, har förklarat området B₁ kunna fränskiljas bostället utan att brukningen af återstoden derigenom försvårades, i synnerhet som arrendatorn, såsom han påyrkat, kunde erhålla rätt till utfartsväg öfver området. De fordringar i öfrigt, arrendatorn framställt, syntes domänstyrelsen icke vara öfverdrifna, äfven om hänsyn toges dertill, att den del af området, som ej utgjordes af åker, möjligen med undantag af någon obetydlig del, borde hänföras till betesmark och ej, såsom i arméfördelningschefens skrifvelse uppgifvits, till ängsmark. Om arrendatorns vilkor antoges, torde för verkställande af den utaf honom påyrkade fördelningen af de på egendomen hvilande onera egostyckning böra ega rum

enligt lagen den 27 juni 1896. Beträffande sättet, huru arrendatorn skulle beredas godtgörelse för den ifrågavarande markens afstående, ansåg domänstyrelsen enklast och lämpligast, att han erhöle afdrag å arrendet, motsvarande den beräknade förlusten, eller med 300 kronor om året räknadt från den fardag, då marken af honom till landtförsvarets disposition afträdde.

I sin ofvannämnda skrivelse den 17 april 1897 har arméfördelningschefen slutligen framhållit önskvärdheten deraf, att till de sålunda för trängförrådet afsedda områdena framdeles kunde läggas ytterligare ett till bostället hörande stycke mark, å förenämnda kartcroquis betecknad med B₂, jemte annan derintill gränsande, enskilda personer tillhörig jord för att derigenom erhålla erforderligt utrymme för uppställande och utrustning vid mobilisering af fördelningens hela allmänna träng med dertill hörande hästar och fordon äfvensom för ett fullständigt trängetablisement, då i en framtid trängförrådet sannolikt behöfde ersättas med en trängbataljon.

Arméfördelningschefens framställning rörande ett framtida förvärfvande af området B₂ jemte angränsande jord för landtförsvarets räkning, läser icke för närvarande påkalla någon Kongl. Maj:ts åtgärd; beträffande arméfördelningschefens förslag i öfrigt, anser jag den ifrågasatta platsen för anläggande af ett trängförråd i fördelningen vara synnerligen lyckligt vald. Den utgift, som erfordras för inköp af den härför behöfliga, i enskild ego befintliga marken, är icke större, än att den kan bestridas från de allmänna besparingarna under fjerde hufvudtiteln. För upplåtelse till landtförsvaret af det till bostället hörande området B₁ erfordras emellertid Riksdagens medgifvande.

På grund häraf och under åberopande af hvad de i ärendet hörda myndigheterna anfört, hemställer jag i underdånighet, att Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen medgifva,

att för anläggande af ett trängförråd i II arméfördelningen må från indragna furirbostället Mjölby n:o 15 Södergården till landtförsvaret öfverlåtas det å ofvan omförmälta kartcroquis med B₁ betecknade område att tillträdas den 14 mars 1900 med rätt för arrendatorn af bostället att derefter under den aftalade arrendetiden njuta ett årligt afdrag å arrendet af 300 kronor.

Till hvad departementschefen sålunda hemställt, behagade Hans Kongl. Höghet Kronprinsen-Regenten, uppå tillstyrkan af statsrådets öfriga ledamöter, lemna bifall; och skulle proposition i ämnet, sådan den finnes detta protokoll bilagd, till Riksdagen aflåtas.
